

1863. en þess ber að gæta, að í þeirri skýrslu á að tilgreina öll skip,
30. septbrn. hvort sem þau eru fermd og affermd eður ekki.

2. októberm. **80. Bréf dómsmálastjórnarinnar til utanríkisstjórnarinnar, um sölu á frakknesku fiskiskipi í Suðurmúlasýslu.**

Foringi hinnar frakknesku herflotadeildar, sem er við Ísland, Robin du Parc, hafði í bréfi til stiptamtmannsins þar borið sig upp yfir því, að hinn setti sýslumaður í Suðurmúlasýslu, Björn umboðsmaður Skúlason, í maímánuði í fyrra hefði selt, með þeim hlutum, er þar til heyrðu, frakkneskt fiskiskip, l'Eugene frá Dunkerque, er hafði strandað nálægt Nesi í Norðfirði 19. dag s. m., og segir í umkvörtuninni, að sala þessi hafi farið fram þrátt fyrir skýlaus mótmæli skipstjórans. Eins og þegar er frá skýrt í bréfi dómsmálastjórnarinnar til utanríkisstjórnarinnar 12. d. septembermán. f. á., var hlutaðeiganda amtmanni sama dag boðið að láta halda réttarpróf, til að fá vissu um, hvernig á máli þessu stæði. Eptir að stjórnarráðið nú hefir meðtekið eptirrit af réttarprófi því, sem samkvæmt þessu var haldið við lögreglurétt Suðurmúlasýslu og byrjað var 4. marzmán. þ. á. en lokið 27. dag s. m., skýrir dómsmálastjórnin frá málinu á þessa leið:

Í umkvörtunarbréfi því, sem að ofan er getið, segir, að formaðurinn á skipi því, er strandaði, hafi fyrir milligöngu hafnsögumannsins þar á staðnum beðið prestinn þar að skýra sýslumanninum frá, að hann óskaði að fá hús til að geyma í vistir m. m.; að sýslumaðurinn nokkrum dögum síðar þrátt fyrir mótmæli skipstjórans hafi látið selja skipið með þeim hlutum, er til þess heyrðu, og hafi hótad skipstjóra hörðu ef hann eigi læti af móttþróa sínum móti sölunni, og að presturinn því líklega í ábataskyni hafi rangfært tilmæli skipstjóra til hans. En eptir réttarprófunum verður að álíta, að skipstjórinn í raun og veru hafi beðið prestinn að skora skriflega á sýslumann að koma á skipbrotsstaðinn til að selja skipið, eður að minnsta kosti hafi

1863.

2. októberm.

presturinn og tveir aðrir Íslendingar skilið á þá leið tilmæli skipstjórans við prestinn, þá er skipstjórinn og stýrimaðurinn áttu tal við þá eptir að skipið var brotnað; að síðar hafi að vísu skipstjórinn mælt á móti sölunni, þegar samkvæmt þessu var búið að ákveða uppboðsþing og uppboðið átti að byrja, og hafi þá sýslumaður eigi viljað hætta uppboðinu, sem einusinni var búið að biðja um, eptir að fram hafði farið skoðunargjörð yfir skipinu og hafi þá verið álit manna, að ekki yrði við það gjört, en að hvorki sýslumaðurinn né nokkur annar Íslendingur hafi við haft nein hótunarorð.

Í sambandi við það, sem nú hefir verið frá skýrt, getur ekki stjórnarráðið hjá því komizt að benda á aðfarir Le Griel's herskipsforingja, er ræði fyrir á frakkneska herskipinu l'Expédite. Áður en dómsmálastjórnin fekk eptirrit af rættarprófum þeim, sem að ofan er um getið, að fram hafi farið eptir fyrirskipun hennar, hafði hlutaðeigandi amtmaður sent henni umkvörtun frá Birni Skúlasyni, er var í sýslumanns stað, yfir því, að nokkru eptir að búið var að selja við uppboð hið frakkneska fiskiskip, er nú var getið, með þeim hlutum, er til þess heyrðu, hafi þessi frakkneski herskipsforingi látið taka og flytja út á skip sitt meiri hlutann af því, er selt hafi verið; fer hann þess þar á leit, að kaupendur þeir, er hafi orðið fyrir þessum órétti, fái bættan skaða þann, er þeir þannig hafi beðið, og að skipstjórinn verði látinn sæta ansvari fyrir gjöræði sitt; með umkvörtunarbréfi þessu var eptirrit af rættarprófi, er fram fór 30. ágústmán. f. á. við lögreglurétt Suðurmúlasýslu, til upplýsingar um burtflutning hluta þessara. Af prófinu má sjá, að skipshöfnin á herskipinu frakkneska ekki að eins hefir tekið það af hinum seldu munum, sem lá á sjávarströndinni, eins og herra Robin du Parc hefir kannazt við í kæruskjali sínu, heldur jafnvel farið inn í hús og tekið burt þaðan það, sem þar fannst af slíkum munum, og að þetta hefir gjört verið áður en þeir tveir menn, sem hinn frakkneski herskipsforingi hafði sent til sýslumannsins með bréf, til að fá skýrslu um, hvernig á sölunni hefði staðið, voru komnir aptur með svarið. Að vísu hefir herskipsforinginn viljað réttlæta þetta með því, að hann ekki hafi getað kannazt við, að

1863. salan væri gild; en þó gjört sè ráð fyrir, að sýslumaður hafi
 2. októberm. farið rangt að, er hann lét uppboðið fram fara þrátt fyrir mótmæli þau, er gjörð voru móti því, þá verður eigi að síður að álíta aðferð þessa með öllu ótilhlýðilega.

Um leið og dómsmálastjórnin að öðru leyti skýrskotar til skjala málsins, sem öll fylgja hér með, viðvíkjandi hinum sèrstaklegu atriðum í þessu efni, og getur þess, að uppboðsverðið fyrir þá af hinum seldu munum, sem ekki voru aptur burtfluttir, og skilareikningur um skipbrot þetta skal verða sent á eptir jafnskjótt og það hingað kemur, verður stjórnarráðið að biðja utanríkisstjórnina um að hlutast svo til, að skýrslur þær, sem fram eru komnar í máli þessu, verði kunnar stjórninni á Frakklandi, til þess að framvegis verði reistar skorður við slíkri aðferð, sem Le Griel, herskipsforingi, hér hefir haft í frammi.

13. októberm. **81. Bréf dómsmálastjórnarinnar til amtmannsins yfir vesturumdæminu, um linun í afgjaldi af konungsjörðum á vesturlandi.**

Eptir að dómsmálastjórnin var búin að fá bréf yðar, herra amtmaður, 29. maímán. þ. á., bar hún upp fyrir konungi mál-efni það, sem þar er um rætt, og hefir hans hátign 5. dag þ. m. allramildilegast fallizt á þær tillögur stjórnarráðsins, að leiguliðum á þjóðjörðunum í vesturumdæminu á Íslandi enn í 4 ár, er talin sèu frá fardögum árið 1861, veitist sú hin sama linun í landskuldargjaldi af ábúðarjörðum sínum, sem þeir hafa verið aðnjótandi nú á síðari árum, en það er á þann hátt, að þeir greiði $\frac{5}{6}$ landskuldarinnar eptir fornu verðlagi en $\frac{1}{6}$ í peningum eptir meðalverði allra meðalverða í verðlagsskrá á ári hverju; þó skal bjóða umboðsmönnunum að hækka landskuldina við ábúandaskipti eptir nákvæmari ákvörðun amtmanns í hvert skipti, þegar slíkt þykir fært eptir ásigkomulagi jarðarinnar og öðrum atvikum.

Þetta er yður hérmeð kunngjört, herra amtmaður, yður til leiðbeiningar og til þess þér auglýsið það, svo sem þörf er á.